

ЭХО

הקל

תרגומי השירה הלירית לעברית מרוסית מאת אדולף גומן
Лирическая поэзия в переводе на иврит Адольфа Гомана

Мария Петровых

מריה פטרוביך

СТИХИ

שירים

примечания переводчика

הערות של מתורגמן

adolf.goman@gmail.com

מריה פטרוביך

(1908-1979)

А ритмы, а рифмы неведомо откуда
 Ахматовой и Пастернака
 Болезнь
 Горе
 Дальнее дерево
 Домолчаться до стихов
 Знаю, что ко мне ты не придёшь
 И вдруг возникает какой-то напев
 К своей заветной цели
 Какое уж тут вдохновение
 Когда слагать стихи таланта нет
 Куда, коварная строка?
 Надпись на портрете
 Назначь мне свиданье на этом свете
 Ни ахматовской кротости
 Никто не поможет
 Но только и было, что взгляд издалёка
 О чём же, о чём, если мир необъятен?..
 О, какие мне снились моря!
 Оглянусь – окаменею
 Подумай, разве в этом дело
 Пожалейте пропавший ручей!
 После долгих лет разлуки
 Прикосновение к бумаге
 Пусть будет близким не в упрёк
 Слова пустые лежат, не дышат
 Стихов ты хочешь?
 Тихие воды, глубокие воды
 Ты думаешь - правда проста?
 Ты отнял у меня и свет и воздух
 Ты сама себе держава
 Черта горизонта
 Что ж, если говорить без фальши
 Что толковать! Остался краткий срок

[אצלי חרוזים מופיעים ללא הרף](#)
[אחמטובה ופסטרנק](#)
[מחלה](#)
[צער](#)
[עץ רחוק](#)
[לשתק עד לשירים](#)
[אין לטעות: אתה לא בא יותר](#)
[פתאום בי נגון אובסיבי פגע](#)
[יעוד חיי](#)
[עזב, מה פתאום השראה](#)
[כשאין לי כשרון לכתב שורות יפות](#)
[לאן, שורת הזדוניות?](#)
[פתובת על הדיוקן](#)
[קבע לי פגישה בעולם הזה](#)
[שום חמה של צבטיבה](#)
[איש לא יעזר](#)
[היה רק מבט מרחוק בלי לנגע](#)
[על מה, אם תבל רחבה היא ימים?..](#)
[הו, על אילו חלמתי ימים!](#)
[לעבר אביט ואתאבן](#)
[אז מה, אם זאת עבדה מגמרת](#)
[רחם על הנחל, בלי מים הוא נים!](#)
[אחר שנים ארפות של פרדה](#)
[העפרון נוגע בניר](#)
[איני נזפת בקרובים](#)
[מלים ריקות מטלות, לא נושמות](#)
[עכשיו אתה רוצה שירה?](#)
[כמה שקטים אתם, מים בלי זרם](#)
[חשבת: מלות האמת פשוטות?](#)
[לקחת אור וגם אויר מזמן ממני, צל.](#)
[את – מלכות ואת מולכת](#)
[קו האפק](#)
[ובכן, אם נדבר בלי שקר](#)
[די לדבר! נותר רק זמן קצר.](#)

על מריה פטרוביך

Краткая биографическая справка

מריה פטרוביך נולדה בעיר ירוסלב, במשפחת מנהל מפעל. בשנת 1914 נכנסה לבית ספר יסודי פרטי, סיימה שלוש כיתות והתכוננה להיכנס לגימנסיה. משנת 1922 למדה בבית הספר בירוסלב, השתתפה בישיבות איגוד המשוררים המקומי. בשנת 1925 עברה למוסקבה, נכנסה לקורסי הספרות הממלכתיים הגבוהים, סיימה אותם בשנת 1930 כבר כסטודנטית בפקולטה לספרות של אוניברסיטת מוסקבה. היא עבדה כעורכת ספרותית בעיתונים. מריה פטרוביך הייתה ביחסים ידידותיים עם אנה אחמטובה ואוסיפ מנדלשטם (שהקדיש לה את שירו "אומנת העיניים האשמות").

ביוני 1937 נעצר בעלה, ביבליוגרף ומוסיקולוג, הורשע, הוגלה, ונפטר במחנה ב-1942. במשך שנים רבות מריה פטרוביך עבדה על תרגומים והתפרנסה מהם. במהלך חייה יצא לאור ספר קטן אחד משירים נבחרים של פטרוביך - "העץ הרחוק" (1968).

שיריה מגיעים ממעמקי הלב, הם נובעים מתוך תפיסה רוחנית עמוקה של גורלות אנושיים. הרגישות שבה פטרובס תפסה את הטבע השתלבה עם החלטיות שבה המשוררת דחתה את העוול, האכזריות והשיעבוד של האנשים סביבה. משירים של מריה פטרוביך על המלחמה עולה כי המשוררת דוחה את המלחמה ככזו, מתאבלת על הפרדה וסובלת לנוכח אלימות. פסוקים אלה הם מעל כל חשיבה לאומית גרידא.

שירים של מריה פטרוביך זכו להערכה רבה של בוריס פסטרנק, ארסני טרקובסקי ואנה אחמטובה, שכינתה את שירתה "קֶבֶע לִי פְּגִישָׁה בְּעוֹלָם הַזֶּה" כ"יצירת מופת של ליריקה בשנים האחרונות". מריה פטרוביך תרגמה לרוסית משוררים אנדלוסים, ארמנים, בולגרים, גרוזינים, יהודים, הודים, ליטאים ועוד.

А ритмы, а рифмы неведомо откуда

А ритмы, а рифмы неведомо откуда
Мне под руку лезут, и нету отбоя.
Звонит в голове от шмелиного гуда.
Как спьяну могу говорить про любое.
О чём же? О жизни, что длилась напрасно?
Не надо. Об этом уже надоело.
Уже надоело? Ну вот и прекрасно,
Я тоже о ней говорить не хотела.
И всё же, и всё-таки длится дорога,
О нет, не дорога - глухая тревога,
Смятенье, прислушивание, озиранье,
О чём-то пытаешься вспомнить заранее;
Терзается память и всё же не может
Прорваться куда-то, покуда не дожит
Мой день...

Ахматовой и Пастернака

Ахматовой и Пастернака,
Цветаевой и Мандельштама
Неразлучимы имена.
Четыре путеводных знака -
Их горный свет горит упрямо,
Их связь таинственно ясна.

Неугасимое созвездье!
Навеки врозь, навеки вместе.
Звезда в ответе за звезду.
Для нас четырёхзначность эта -
Как бы четыре края света,

אצלי חרוזים מופיעים ללא הרף

אצלי חרוזים מופיעים ללא הרף
מתחת ליד, ואני מתלבטת.
נחיל בראשי מזמזם יום וערב.
אני כשכור על הכל מפטפטת.
על מה? על חיי שעברו בלי תועלת?
אין צרה, נמאס? אז לזה כבר צפיתי.
אתם עיפים? מצין, מבטלת,
על זה גם אני לדבר לא רציתי.
נכון, אך עדין הדרך נמשכת,
הו, לא: חרדה עמומה, מתמשכת,
בלבול, הקשבה, צפית סתם ואטם,
כאלו קרה לי כבר משהו קדם;
והזכרון מתיסר: אין לו כוח
לפרץ אי-לשם כל עוד לא נצל ארך
יומי...

1968

אחמטובה ופסטרנק

אחמטובה ופסטרנק,
צבטיבה ומנדלשטאם -
שמותיהם צמודים יחדיו.
ארבעת תמרורי ענק -
אורם מאיר את העולם,
קשרם ברור, נסתר ורב.

הכוכבים בלתי כבויים!
לעד ביחד ולחוד.
כלם בברית ההשענה.
בארבעה אנו רואים
ארבע כנפות תבל, לכוד

Четыре времени в году.

Их правотой наш век отмечен.
Здесь крыть, как говорится, нечем
Вам, нагоняющие страх.
Здесь просто замкнутость квадрата,
Семья, где две сестры, два брата,
Изба о четырёх углах...

Болезнь

О как хорошо, как тихо,
Как славно, что я одна.
И шум и неразбериха
Ушли, и пришла тишина.
Но в сердце виденья теснятся,
И надобно в них разобраться
Теперь, до последнего сна.
Я знаю, что не успеть.
Я знаю - напрасно стараться
Сказать обо всём даже вкратце,
Но душу мне некуда деть.
Нет сил. Я больна. Я в жару.
Как знать, может, нынче умру...
Одно мне успеть, одно бы -
Без этого как умереть? -
Об Анне.. Но жар, но ознобы,
И поздно. Прости меня. Встреть.

אַרְבַּע עוֹנוֹת שְׁבַשְׁנָה.

סִימָן זְמַנֵּנוּ וְאַתְגַּר
שֶׁהוּא צְדָקָם הַבְּסִיסִי
תְּמִיד מֵעַל כָּל הָאִימוֹת.
הֵם כְּמוֹ רְבוּעַ שְׁנֹסְגָר,
אַרְבַּע פְּנוֹת שֶׁל צָרִיף רוֹסִי,
הֵם שְׁנֵי אָחִים, שְׁתֵּי אָחִיוֹת...

1962

מחלה

הוּ, כְּמָה הַשְׁקֵט הוּא נַחַת,
אֲנִי בַמְטָה, לְבַד.
הִלְכּוּ סְאוֹן וְקִלְחַת.
שְׁתִּיקָה... כְּמָה זֶה נִחְמָד.
אוֹתִי הַזְיָה מְשַׁבְּשֵׁת,
עָלִי לְהַבְהִיר אֶת הַפֶּשֶׁר
לְפָנַי הַשָּׁנָה לְעַד.
אֲנִי לֹא אֶסְפִּיק כֹּה אֲטִי,
לְשׂוֹא לְנִסּוֹת כְּבָר בְּעֵצָם
לוֹמַר בְּקִצְרָה עַל כָּל עֵצָם,
אֶךְ עוֹד הִיא חִיָּה, נִשְׁמַתִּי.
אֲנִי עֵיפָה, יֵשׁ לִי חוּם.
אֶפְשֶׁר שְׂאֲמוֹת זֶה הַיּוֹם...
עוֹד יֵשׁ לִי דְבָר... מְסַרְבֵּת
לְמוֹת בְּלַעֲדִיו... כָּאֵב רֹאשׁ...
עַל אָנָּה.. אֶךְ חוּם וְצַמְרַמְרַת,
וְכָבֵר מְאֹד. סֶלַח וּפְגִשׁ. (*

Горе

Уехать, уехать, уехать,
Исчезнуть немедля, тотчас,
По мне, хоть навечно, по мне, хоть
В ничто, только скрыться бы с глаз,
Мне лишь бы не слышать, не видеть,
Не знать никого, ничего,
Не мыслю живущих обидеть,
Но как здесь темно и мертво!
Иль попросту жить я устала -
И ждать, и любить не любя...
Всё кончено. В мире не стало -
Подумай! - не стало тебя.

Дальнее дерево

От зноя воздух недвижим,
Деревья как во сне.
Но что же с деревом одним
Творится в тишине?

Когда в саду ни ветерка,
Оно дрожмя дрожит...
Что это - страх или тоска,
Тревога или стыд?

Что с ним случилось? Что могло б
Случиться? Посмотри,
Как пробивается озноб
Наружу изнутри.

Там сходит дерево с ума,

צער

ללכת, ללכת, ללכת,
מיד לעזב לו לאין,
מיד, לדידי לו לנצח
כדי להסתתר מהעין,
רוצה לא לראות, לא לשמע,
איש לא להפיר באמת.
באיש לא רציתי לפגע,
אך כמה חשוך כאן ומת!..
אולי עיפה את, נמאס לך.
כעת מישהו בעולם
נגמר, נעלם - אבל, בטח,
זאת את - הוא, אשר נעלם.

1964

עץ רחוק

את האויר כבל שרב,
עצים כמו בחלום.
אך משהו קרה עכשיו
לעץ אחד פתאום.

בגן אין רוח או סאון,
אבל העץ רועד...
האם זה פחד או יגון?
הוא מתבייש, חרד?

מה זה יכול להיות בכלל?
ראה, דבר מדהים!
פורצת צמרמורתו כגל
כלפי חוץ מבפנים.

ראה, נטרפת דעתו.

Не знаю почему.
Там сходит дерево с ума,
А что с ним - не пойму.

Иль хочет что-то позабыть
И память гонит прочь?
Иль что-то вспомнить, может быть,
Но вспоминать невмочь?

Трепещет, как под топором,
Ветвям невоготу, -
Их лихорадит серебром,
Их клонит в темноту.

Не в силах дерево сдержать
Дрожащие листки.
Оно бы радо убежать,
Да корни глубоки.

Там сходит дерево с ума
При полной тишине.
Не более, чем я сама,
Оно понятно мне.

ממה העץ מדאג?
ראה, נטרפת דעתו.
מדוע? אין משג.

אולי לשכח הוא רוצה
דבר-מה, לשים חומה?
אולי להעלות על קצה
הזכרון דבר-מה?

רועד כמו בגרון נהלים,
בדיו במחלה -
אחזה קדחת כסף בם,
נוטים לאפלה.

לעץ אין כוח כדי לבלם
את רעידת בדיו
ישמח לרוץ מהמקום,
אך כאן הם, שרשיו.

בשקט ובחום יומי
נטרפת דעתו.
עוד לא הבנתי את עצמי,
כיצד אבין אותו?

1959

Домолчаться до стихов

Одно мне хочется сказать поэтам:
Умейте домолчаться до стихов.
Не пишется? Подумайте об этом
Без оправданий, без обиняков.
Но, познаваясь до жестокой сути
Жестокого молчанья своего,
О прямодушии не позабудьте,

לשתק עד לשירים

רציתי למשוררים ב'שך
לומר: דעו לשתק עד לשירים.
לא מצליחים לכתב? חשבו, מה פ'שך?
בלי תרוצים ולא בעקיפין.
אם תגלו שאין לכם די רגש,
נסו לדעת את מהות המום,
אל תשכחו עלי אמת הנפש,

И главное - не бойтесь ничего.

Знаю, что ко мне ты не придёшь

Знаю, что ко мне ты не придёшь,
Но поверь, не о тебе горюю:
От другого горя невтерпёж,
И о нём с тобою говорю я.

Милый, ты передо мной в долгу.
Вспомни, что осталось за тобою.
Ты мне должен - должен! - я не лгу -
Воздух, солнце, небо голубое,

Шум лесной, речную тишину, -
Всё, что до тебя со мною было.
Возврати друзей, веселье, силу
И тогда уже - оставь одну.

И вдруг возникает какой-то напев

И вдруг возникает какой-то напев,
Как шмель неотвязный гудит, ошалев,
Как хмель отлетает, нет сил разорвать,
И волей-неволей откроешь тетрадь.

От счастья внезапного похолодею.
Кто понял, что белым стихом не владею?
Кто бросил мне этот спасательный круг?
Откуда-то рифмы сбегаются вдруг.

הכי חשוב – לא לפחד מפלום.

1971

אין לטעות: אתה לא בא יותר

אין לטעות: אתה לא בא יותר.
האמן לי, לא עליך מתאבלת:
אך יש צער בלתי נסבל אחר,
ואני אתך עליו כאן מדברת.

חביבי, אתה חיב לי חוב.
זכר מה שאתה מפאן לקחת:
את השמש, האויר, הנוף,
השמים הפחלים בצותא,

רעש יער ודממת נהר, -
תן הכל מה שהיה לי לפניך,
את החברים, שמחת עבר...
אז השאר אותי כבר בלעדך.

1943

פתאום בי נגון אובסיבי פגע

פתאום בי נגון אובסיבי פגע,
והוא מזמזם כמו דבור משגע
וכמו שחרון לא תוקף ולא נס, -
אני נאלצת לפתח פנקס.

אוחז במפתיע בי קור מהאשר,
הרי בלי חרוז לשורר אין לי כשר.
מנין השלך לי גלגל הצלה?
עפים חרוזים אלי כמו גאלה .

Их зря обесславил писатель великий
За то, что бледны, холодны, однолики,
Напрасно охаял он «кровь и любовь»,
И «камень и пламень», и вечное «вновь».

Не эти ль созвучья исполнены смысла,
Как некие сакраментальные числа?
А сколько других, что поддержат их честь!
Он, к счастью, ошибся, - созвучий не счесть.

К своей заветной цели

К своей заветной цели
Я так и не пришла.
О ней мне птицы пели,
О ней весна цвела.
Всей силою рассвета
О ней шумело лето,
Про это лишь, про это
Осенний ветер пел,
И снег молчал про это,
Искрился и белел.
Бесценный дар поэта
Зарыла в землю я.
Велению не внемля,
Свой дар зарыла в землю...
Для этого ль, затем ли
Я здесь была, друзья!

Какое уж тут вдохновение

לְרִיק בָּז בְּהֵם הַסּוֹפֵר הַגָּדוֹל
לְשׂוֹא הָאָשִׁים הוּא אֶת "כָּל" וְ"כֹל",
"תְּקוּהָ", "אֶהְבֶּה", וְהַ"שׁוֹב" הַנִּצְחִי
כְּאִלוֹ חֲרוֹז תְּמִיד קָר וְשֹׁטֵחַ.

הֲלֹא תַצְלִילִים מְלֵאִים טַעַם בְּגִדְשׁ,
כְּמוֹ הַמְסֻפָּרִים שֶׁבְתוֹךְ סִפְרֵי קִדְשׁ?
אִין סְפוֹר אַחֲרַיִם יִתְמַכּוּ בְּכַבֻּדָּם!
טַעוֹת בְּיָדוֹ – מִצְלִצֵל הָעוֹלָם.

1976

יעוד חיי

יעוד חיי... נשאר הוא
עדין רחוק כל כך.
עליו זמירים לי שרו,
עליו אביב פרח.
בשחר עם כל כוח
הקיץ שח עליו,
על זה בלבד הרוח
לי שנה ביום סתו,
על זה תחת השלג
שתק בחרף פלג.
את שי פוטן טמנתי,
יקר מפז, בפנים.
על קול הצו גברתי
ואת שיי קברתי...
האם בינכם עברתי
בשביל זה, חברים!

עזב, מה פתאום השראה

Какое уж тут вдохновение, - просто
Подходит тоска и за горло берёт,
И сердце сгорает от быстрого роста,
И грозных минут наступает черёд,
Решающих разом - петля или пуля,
Река или бритва, но наперекор
Неясное нечто, тебя карауля,
Приблизится произнести приговор.
Читает - то гневно, то нежно, то глухо,
То явственно, то пропуская слова,
И лишь при сплошном напряжении слуха
Ты их различаешь едва-едва.
Пером неумелым дословно, построчно,
Едва поспевая ты запись ведёшь,
боясь пропустить иль запомнить неточно...
(Петля или пуля, река или нож?..)
И дальше ты пишешь, - не слыша, не видя,
в блаженном бреде не страшась чепухи,
Не помня о боли, не веря обиде,
И вдруг понимаешь, что это стихи.

Когда слагать стихи таланта нет

Когда слагать стихи таланта нет, -
Не чувствуя ни радости, ни боли,
Хоть рифмами побаловаться, что ли,
Хоть насвистать какой-нибудь сонет,

Хоть эхо разбудить... Но мне в ответ
Не откликается ни лес, ни поле.
Расслышать не в моей, как видно, воле
Те голоса, что знала с малых лет.

עזב, מה פתאום השקאה – סתם מגיע
יגון ולוקח אותך בגרון,
הלב מצמיחה מטרפת פגיע,
בא תור הדקות הקשות של חשבון,
והוא שמכריע לבחר לפי כרח:
כדור, לולאה, מערבלת, ספין,
אך משהו בלתי נראה מחכה לה,
הנה, מתקרב, ואתו פסק הדין.
הנה, הוא קורא – רעם, רגע של שקט,
עכשיו הוא ברור, בעוד רגע אלים,
ורק בשמימה מתוחה מתמשכת
בקשי אפשר להבחין בין מלים.
היד שלך לא מספיקה, מיאשת,
לברר חסר ישע בפחד חדור
לפסח, לטעות בצורה מתבקשת...
(ספין, לולאה, מערבלת, כדור?..)
ואת בלי לראות, בלי לשמע כותבת,
לתוך שגעון מברך שוחררה,
לזכר כאבים ועלבון מסרבת
פתאום מבינה את שזוהי שירה.

1943

כשאין לי כשרון לכתב שורות יפות

כשאין לי כשרון לכתב שורות יפות,
ואין בי לא שמחה, לא דוּי – שום רגש,
בחרוזים אשתעשע חרש,
אשרק איזו סונטה לפחות.

ואת ההד נסיתי להעיר,
אך לא עונים לי לא שדה, לא יער,
ולא אשמע כבר למרבה הצער
את הקולות ההם מגיל צעיר.

Не медли, смерть. Не медли, погляди,
Как тяжело неслышащей, незрячей,
Пустой душе. Зову тебя - приди!..

О счастье! От одной мольбы горячей
Вдруг что-то дрогнуло в немой груди.
Помедли, смерть, помедли, подожди!..

Куда, коварная строка?

Куда, коварная строка?
Ты льстишься на приманку рифмы?
Ты хочешь, чтобы вкось и вкривь мы
Плутали? Бей наверняка,
Бей в душу, иль тебя осияют
Созвучья, рвущиеся врозь.
Коль ты стрела - лети навывлет,
Коль ты огонь - лети насквозь.

Надпись на портрете (Мадригал)

Я вглядывалась в Ваш портрет
Настолько пристально и долго,
Что я, быть может, сбита с толку
И попросту впадаю в бред,

Но я клянусь: Ваш правый глаз
Грустней, внимательнее, строже,
А левый - веселей, моложе

אל תשְׁתַּהֶה, המוֹת, בְּבוֹאֲךָ:
קִשָּׁה לַחַיּוֹת חֲרָשֶׁת וְעוֹרֶת
בְּנִשְׁמַתִּי. אֲנִי קוֹרֵאת לָךְ! ..

הוּ, אֲשֶׁר! מִתְחִינָה אַחַת בּוֹעֶרֶת
לְפָתַע בִּי אוֹחֶזֶת רְעִידָה.
הָאֵט, המוֹת, וְחִכָּה דְקָה! ..

1971

לאן, שורת הזדוניות?

לאן, שורת הזדוניות?
האם לחרוזה נמשכת
כְּדִי לֵאלֶץ אוֹתִי לְלַכֵּת
תוֹעָה? הֲכִי בּוֹדְאוֹת,
הֲכִי בְּנֶפֶשׁ עַל כָּל צַעַד
כָּל עוֹד מְרַצֵּף לֹא נִחְלַשׁ.
אִם אֶת חֵץ, עוֹפִי תוֹךְ הַיַּעַד,
וְאִם אֶת אִשׁ, - בְּמַפְלֵשׁ.

1963

כתובת על הדיוקן (מדריגל)

בְּדִיוֹקְנֶךָ, כָּךְ זֶה הָיָה,
בְּמִשְׁךָ זְמַן רַב הַתְּעַנִּינִתִּי,
וְכִנְרָאָה כְּבֹר הַתְּבַלְבְּלִתִּי
עַד נְפִילָה לְהַזְיָה.

כְּרוּר: עֵינֶךָ הַיְמָנִית
הִיא עֲצוּבָה, קְשׁוּבָה, מְקַפֶּדֶת,
וְהַשְׂמָאלִית שְׂמֻחָה, שׂוֹקֶדֶת -

И больше выражает Вас,

Но оба тем и хороши,
Что Вы на мир смотрите в оба,
И в их несхожести особой -
Таинственная жизнь души.

Они мне счастья не сулят,
А лишь волнение без названья,
Но нет сильней очарованья,
Чем Ваш разноречивый взгляд.

Назначь мне свиданье на этом свете

Назначь мне свиданье на этом свете.
Назначь мне свиданье в двадцатом столетье.
Мне трудно дышать без твоей любви.
Вспомни меня, оглянись, позови!
Назначь мне свиданье в том городе южном,
Где ветры гоняли по взгорьям окружным,
Где море пленяло волной семицветной,
Где сердце не знало любви безответной.
Ты вспомни о первом свидании тайном,
Когда мы бродили вдвоем по окраинам,
Меж домиков тесных, по улочкам узким,
Где нам отвечали с акцентом нерусским.
Пейзажи и впрямь были бедны и жалки,
Но вспомни, что даже на мусорной свалке
Жестянки и склянки сверканьем алмазным,
Казалось, мечтали о чем-то прекрасном.
Тропинка все выше кружила над бездной...
Ты помнишь ли тот поцелуй поднебесный?..
Числа я не знаю, но с этого дня

זו תמונתך האמיתית,

על העולם בהשלמה
תמיד הן מסתכלות ביחד,
בשונותן הזאת מונחת
תעלומת הנשמה.

הן מבטיחות לי התרגשות
שאין לה שם ואין בה אשר,
אך מבטך סותר הרשם
קוסם אותי באדירות.

1956

קבע לי פגישה בעולם הזה

קבע לי פגישה בימים הבאים.
בזה העולם במאה העשרים.
הבט מסביב, הזכר בי וקרא!
קשה לי לנשם בלי אהבתך.
קבע לי פגישה בעיר הדרומית הזאת,
בה הרוחות נסעו מעל הגבעות,
גל הים שבה בצבעי הקשת
הלב לא ידע אהבה נואשת.
הזכר בפגישה זו הראשונה
אי שם בפאתי העיר הקטנה
בין בתים צפופים ברחובות פמוסים,
שם ענו לנו במבט לא רוסי.
הנופים הדלים עוררו חמלה,
אך גם הצנצנות במזבלה
כמו יהלום נוצצו באור רופה,
כאלו חלמו על משהו יפה.
השביל הסתובב במדרון התהומי ...
הוא אש הנשיקה השמימית ההיא!..
היה זה ... אך מהיום הגורלי

Ты светом и воздухом стал для меня.
Пусть годы умчатся в круженье обратном
И встретимся мы в переулке Гранатном...
Назначь мне свиданье у нас на земле,
В твоём потаенном сердечном тепле.
Друг другу навстречу по-прежнему выйдем,
Пока еще слышим,
Пока еще видим,
Пока еще дышим,
И я сквозь рыданья
Тебя заклинаю: назначь мне свиданье!
Назначь мне свиданье, хотя б на мгновенье,
На площади людной, под бурей осенней,
Мне трудно дышать, я молю о спасенье...
Хотя бы в последний мой смертный час
Назначь мне свиданье у синих глаз.

הפכת לאור ואויר בשבילי.
לו יהי, יעופו שנים אחורה,
נשוב, נפגש בסמטה "הקרע" ...
קבע לי פגישה על האדמה הברוכה,
בתוך חום הלב הנסתר שלך.
שוב אנו נצא אחד אל השני,
כל עוד אנו שומעים,
כל עוד אנו רואים,
כל עוד אנו נושמים,
ואני תוף בכיתי הקשה
אותך משביעה: קבע לי פגישה!
קבע לי פגישה ולו לרגע נשגב,
בכפר הומה אדם, בסער סתו,
קשה לי לנשם, הושיעני עכשו ...
בשעת המות שלי לפחות
קבע לי פגישה מול עינים כחולות.

1953

Ни ахматовской кротости

Ни ахматовской кротости,
Ни цветаевской ярости -
Поначалу от робости,
А позднее от старости.

Не напрасно ли прожито
Столько лет в этой местности?
Кто же всё-таки, кто же ты?
Отзовись из безвестности!..

О, как сердце отравлено
Немотой многолетнею!
Что же будет оставлено
В ту минуту последнюю?

שום חמה של צבטיבה

שום חמה של צבטיבה,
שום רה-לב של אחמטובה -
תחילה מבישנות רבה,
אחר כך משיבה טובה.

האם זה לא בזבז גדול -
באזור הזה שהיתך?
אז מי את אחרי הכל?
עני נא מערפול דמותך!..

איך הלב הרעל על ידי
האלמות של שנים רבות!
מה אני אשאיר אחרי
בדקות האחרונות?

Лишь начало мелодии,
Лишь мотив обещания,
Лишь мученье бесплодия,
Лишь позор обнищания.

Лишь тростник заколышется
Тем напевом, чуть начатым...
Пусть кому-то послышится,
Как поёт он, как плачет он.

Никто не поможет

Никто не поможет, никто не поможет,
Метанья твои никого не тревожат;
В себе отыщи непонятную силу,
Как скрытую золотосную жилу.

Она затаилась под грохот обвала,
Поверь, о, поверь, что она не пропала,
Найди, раскопай, обрети эту силу
Иль знай, что себе ты копаешь могилу.

Пока ещё дышишь - работай, не сетуй,
Не жди, не зови - не услышишь ответа,
Кричишь ли, молчишь - никого не тревожит,
Никто не поможет, никто не поможет...

Жестоки, несправедны жалобы эти,
Жестоки, несправедны эти упрёки, -
Все люди несчастны и все одиноки,
Как ты, одиноки все люди на свете.

רק תחילה של לחן פשוט,
רק נגון הבטחה קלושה,
יסורים של העקריות,
בושת התרוששות קשה.

רק קנה-סוף יתנדנד זמן מה
לנגון הזה, שאי-שם נשאר...
ואולי מישהו ישמע
איה בוכה הוא, ואיה הוא שר.

1967

איש לא יעזר

איש לא יעזר, את לשוא מבקשת,
לאיש לא אכפת אם נפשה מתיאשת;
מצאי בעצמך עצמה בלתי מובנת,
עורק של זהב בציה מאבנת.

הוא רק הסתתר בסאון המפלת,
הוא לא נעלם, תאמיני, בפסלת.
מצאיהו, גלי את הכוח, השפר,
או דעי שבזה את חופרת לך קבר.

כל עוד את נושמת - עבדי ללא הרף,
ואל תחפה לתשובה ולקשב.
לצעק או לשתיק - שאלה מטפשת,
איש לא יעזר, את לשוא מבקשת...

וכל תלונתך אכזרית, לא צודקת
וכל תוכחה, גם אם היא מנמקת, -
כלם אמללים, בודדים כאן בחלד,
כלם בודדים, כמו שאת גם נבדלת.

Но только и было, что взгляд издалёка

Но только и было, что взгляд издалёка,
Горячий сияющий взгляд на ходу.
В тот день облака проплывали высоко
И астры цвели в подмосковном саду.
Послушай, в каком это было году?..
С тех пор повторяю: а помнишь, а знаешь?
И нечего ждать мне и всё-таки жду.
Я помню, я знаю, что ты вспоминаешь
И сад подмосковный, и взгляд на ходу.

О чём же, о чём, если мир необъятен?..

О чём же, о чём, если мир необъятен?..
Я поздно очнулась, кругом ни души.
О чём же? О снеге? О солнце без пятен?
А если и пятна на нём хороши?..
О людях? Но либо молчание, либо
Лишь правда, а мне до неё не дойти.
О жизни?.. Любовь моя, свет мой, - спасибо.
О смерти?.. Любовь моя, свет мой, - прости.

О, какие мне снились моря!

О, какие мне снились моря!
Шелестели полынью предгория...
Полно, друг. Ты об этом зря,
Это всё реквизит, бутафория.
Но ведь снилось! И я не пойму -

היה רק מבט מרחוק בלי לנגע

היה רק מבט מרחוק בלי לנגע,
קורן ולוהט, תוף תנועה בדרךים.
רחפו עננים באותו יום גבוה,
בגן ליד מוסקבה פרחו אסתרים.
שמע, איזו שנה הייתה זו? זה מדהים...
מאז לא אשתק: הזוכר, היודע?
כבר אין צפיות לי, אבל בלי משים
זוכרת, יודעת: אתה מתגעגע
לגן, למבט תוף תנועה בדרךים.

1962

על מה, אם תבל רחבה היא ידים?..

על מה, אם תבל רחבה היא ידים?..
עיני נפקחו, אין סביבי אנשים.
אולי על השמש בלי פגם בשמים?
ואם הפתמים עליו גם כן טובים?..
או על הבריות? כאן שתיקה רק יאה לי,
כי עד לאמת לא הגיע לבי.
אם על החיים?.. רק תודה לך, אור לי,
ואם על המות... סלח לי, אהובי.

1960

הו, על אילו חלמתי ימים!

הו, על אילו חלמתי ימים!
לענה רשרשה על הגבע...
די, עזב, על זה לא מדברים,
כל זה רק רקוויזיט, פרספקטיבה.
אך חלמתי! ואין לי משג -

Почему они что-то значили?
Полно, друг. Это всё ни к чему.
Мироздание переиначили.
Эта сказочка стала стара,
Потускнели виденья ранние,
И давно уж настала пора
Зренья, слуха и понимания.

Оглянусь - окаменею

Оглянусь - окаменею.
Жизнь осталась позади.
Ночь длиннее, день темнее.
То ли будет, погоди.

У других - пути-дороги,
У других - плоды труда,
У меня - пустые строки,
Горечь тайного стыда.

Вот уж правда: что посеешь...
Поговорочка под стать.
Наверстай-ка что сумеешь,
Что успеешь наверстать!

Может быть, перед могилой
Узнаём в последний миг
Всё, что будет, всё, что было...
О, немой предсмертный крик!

Ни пощады, ни отсрочки
От беззвучной темноты...
Так не ставь последней точки

ההיתה להם איזו תועלת?
די, עזב, חבר. זאת שיחת סרק.
הם שנו את תבל מתנבלת.
הספור הזדקן, הוא ישן,
חזונות של אתמול הפכו זבל,
והגיע העת כבר מזמן
של שמיעה, ראיה ושל שקל.

1967

לעבר אביט ואתאבן

לעבר אביט ואתאבן:
תמו החיים, אביב וחורף,
התארה ליל, יום החשיה, ובכן,
עוד יהיו דברים, חכה עד ערב.

יש לאחרים שבילים, כבישים,
יש להם פרי עבודה נגמרת,
לי - שורות ריקות ללא מלים
מרירות של הבושה נסתרת.

הפתגם אומר: כל איש קוצר
מה שהוא בזמן טרח לזרע.
לה לה, השלם את החסר,
אי-אפשר כבר מישהו לתבע!

אולי מול הקבר בשניה
עוד נדע, בזאת המתקרבת,
את מה שיהיה ושהיה...
הו, צונחת המות האלמת!

אין ארקה, סליחה או חנינה
אצל חשך חסר קול מזויע...
את הנקדה האחרונה

И не подводи черты.

אל תשים, הזמן עוד לא הגיע.

1967

Одна на свете благодать

Одна на свете благодать -
Отдать себя, забыть, отдать
И уничтожиться бесследно.
Один на свете путь победный -
Жить как бегущая вода:
Светла, беспечна, молода,
Она теснит волну волною
И пребывает без труда
Всё той же и всегда иною,
Животворящею всегда.

חדוה אחת יש בעולם

חדוה אחת יש בעולם -
לתת את עצמך חנם,
להקריס סופית בנחת.
אחת יש דרך מנצחת -
לחיות כמו מים שזורמים
שאננים וצעירים;
הם דוחפים גלים ברצף,
תמיד שונים, אך במהות
לעד לא משתנים בעצם,
יוצרים חיים ללא לאות.

1967

Подумай, разве в этом дело

Подумай, разве в этом дело,
Что ты судьбы не одолела,
Не воплотилась до конца,
Иль будто и не воплотилась,
Звездой падучею скатилась,
Пропав без вести, без венца?
Не верь, что ты в служеньи щедром
Развевалась, как пыль под ветром.
Не пыль - цветочная пыльца!

Не зря, не даром всё прошло.
Не зря, не даром ты сгорела,

אז מה, אם זאת עבדה מגמרת

אז מה, אם זאת עבדה מגמרת:
על גורלך את לא גוברת,
לא התגשמת כהלכה,
את רק התחלת ואז לפתע,
כמו כוכבון נפלת למטה,
בלי שם וכתר תוך דקה.
אך בעמל קדוש קשוח
לא עפת כמין אבק ברוח.
זה לא אבק – זאת אבקה!

לא לחנם הפל עובר,
לא לחנם עמל ויגע,

Коль сердца твоего тепло
Чужую боль превозмогло,
Чужое сердце отогрело.
Вообрази - тебя уж нет,
Как бы и вовсе не бывало,
Но светится твой тайный след
В иных сердцах... Иль это мало -
В живых сердцах оставить свет?

אם חום לבה כָּבֵד הִתְגַּבֵּר
על כְּאִבּוֹ שֶׁל אִישׁ אַחֵר
וְאֵת לִבּוֹ חֲמִים לָרְגַע.
את - תֵּאָרִי נָא לְעֶצְמָךְ -
לא כָּאֵן, פְּשׁוּט אֵת לֹא קִיַּמְתְּ,
אָבֵל זֹרַחַת עוֹד דְּרָכָךְ,
בְּלִבּוֹת חַיִּים פּוֹעֵמֹת...
הָאֵם מַעֲט זֶה בְּשִׁבִּילָךְ?

1967

Пожалейте пропавший ручей!

Пожалейте пропавший ручей!
Он иссох, как душа иссыхает.
Не о нём ли среди душных ночей
Эта ива сухая вздыхает!
Здесь когда-то блестела вода,
Убегала безвольно, беспечно.
В жаркий полдень поила стада
И не знала, что жить ей не вечно,
И не знала, что где-то вдали
Неприметно иссякли истоки,
А дожди этим летом не шли,
Только зной распалился жестокий.
Не пробиться далёкой струе
Из заваленных наглухо скважин...
Только ива грустит о ручье,
Только мох на камнях ещё влажен.

רחם על הנחל, בלי מים הוא נים!

רחם על הנחל, בלי מים הוא נים!
כְּמוֹ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר מִתִּיבֶשֶׁת, צוֹנַחַת.
הֲלֹא עָלְיוֹ כָּאֵן בְּלִילוֹת מַחְנִיקִים
לְבַד עֲרֵבָה יְבֵשָׁה נֶאֱנַחַת!
זָרְחוּ פַעַם מַיִם, חֲסֵרֵי דְאֵגוֹת,
זָרְמוּ בְּרַפְיוֹן, בְּאֵגָם מְלֹאוּ נֶפֶח.
בְּחוּם צְהָרִים הִצְאֵן בָּא לְשִׁתּוֹת,
וְלֹא יָדְעוּ מַיִם שְׂאִין חַיִּי נֶצַח.
וְהֵם לֹא יָדְעוּ: בְּמִקּוֹם מְרַחֵק
מְקוֹר שְׁלֵהֶם הִפְסִיק פְּתַע לִקְלַח.
הַפַּעַם לֹא בָּא גִשְׁם קִיץ, פֶּסֶק,
וְרַק חוּם אֲכָזֵר שֶׁם צָבַר כְּעֵת כּוֹח.
וְשׁוֹב לֹא תִפְרֹץ הַזְּרִימָה הַרְחוֹקָה
מִבּוֹר וְהִיא לֹא תִמְשִׁיךְ הַלְאָה בְּרִנָּן...
רַק הַעֲרֵבָה הַנוֹגָה מְחַכָּה,
רֹטֵב הָאֲזוֹב הֶסֶב עוֹד עַל הָאֶבֶן.

1967

После долгих лет разлуки

אחר שנים ארוכות של פרדה

После долгих лет разлуки
В летний лес вхожу с тревогой.
Тот же гул тысячезвукий,
Тот же хвойный сумрак строгий,
Тот же трепет и мерцанье,
Те же тени и просветы,
Те же птичьи восклицанья
И вопросы и ответы.
Глубока была отвычка,
Но невольно сердце вняло,
Как кому-то где-то птичка
Что-то звонко объясняла.
Здравствуй, лес! К тебе пришла я
С безутешною утратой.
О, любовь моя бывшая,
Приголубь меня, порадуй!

אחר שנים ארפות של פרדה
נכנסתי ליער בחרדה.
אותו רשרוש קל של אלפי צלילים,
אותה עיפה עלי-מחט כהים,
אותה רתות ונצנוץ אור קלוש,
אותם צל ורוח בין גוש לגוש,
אותם שירים צפרים עוד שרות,
אותן תשובות לאותן שאלות.
אם כי הרגל חיי היה נשבת,
אבל לבי מבלי משים קלט
איך הצפור למישהו ממול
הסבירה משהו בקול צלול.
שלום לה, יערה! באתי לכאן
כדי לחפש נחמה לאבדן.
אהוב ישן, שמע את בקשתי:
לטף אותי, יערה, שמח אותי!

1967

Прикосновение к бумаге

Прикосновение к бумаге
Карандаша - и сразу
Мы будто боги или маги
В иную входим фазу.
И сразу станет всё понятно,
И всё нестрашно сразу,
Лишь не кидайтесь на попятный,
Не обрывайте фразу,
И за строкой строка - толпою,
Как будто по приказу...
Лишь ты, доверие слепое,
Не подвело ни разу.

העפרון נוגע בנייר

העפרון נוגע בנייר...
מיד, שניה אחת עוברת,
אתה - קוסם ואל, אתה - נהר,
אתה באיירה אחרת.
ומתברר מיד לה הפל,
אין פחד, יש עצמה, מרגוע,
רק אל תסוג כעת, אסור לפל,
אסור את המשפט לקטע.
שורה אחר שורה באות בסף
אלי לפי פקדה כאלו...
אתה, אמון עור, אותי משף,
ולא אכזבת פעם אפלו.

1967

Пусть будет близким не в упрёк

Пусть будет близким не в упрёк
Их вечный недосуг.
Со мной мой верный огонёк,
Со мной надёжный друг.

Не надо что-то объяснять,
О чём-то говорить, -
Он сразу сможет всё понять,
Лишь стоит закурить.

Он скажет: «Ладно, ничего», -
Свеченьем золотым,
И смута сердца моего
Рассеется как дым.

«Я всё же искорка тепла, -
Он скажет мне без слов, -
Я за тебя сгореть дотла,
Я умереть готов.

Всем существом моим владей,
Доколе ты жива...»
Не часто слышим от людей
Подобные слова.

Слова пустые лежат, не дышат

Слова пустые лежат, не дышат,

איני נוזפת בקרובים

איני נוזפת בקרובים
שבויים בחסר זמן.
אתי חבר שלי אמין,
האור הנאמן.

אין צרה לדבר, לפעל
ולהסביר, ודאי,
כי הוא מיד מבין הפל, -
רק לעשן ודי.

והוא יאמר: "אל תכאבי",
בזהר לשונו,
ויתפוגג בלבול לבי
כמו הבל עשנו.

"אני עדין ניצוץ של חום,
נסתר בחברות,
ואת עצמי אשרף עד תם,
ובשבילה אמות.

כל ישותי שייכת לה,
כל עוד אמשיך לחיות..."
לא משמיעות תקיפות כל כך
בריות מלים דומות.

1967

מלים ריקות מטלות, לא נושמות

מלים ריקות מטלות, לא נושמות,

Слова не знают - зачем их пишут,
Слова без смысла, слова без цели,
Они озябших не отогрели,
Они голодных не накормили, -
Слова бездушья, слова бессилья!
Они робеют, они не смеют,
Они не светят, они не греют,
И лишь немеют в тоске сиротства,
Не сознавая свое уродство.

Стихов ты хочешь?

Стихов ты хочешь? Вот тебе -
Прислушайся всерьёз,
Как шепелявит оттепель
И как молчит мороз.

Как воробьи, чирикаая,
Кропят следками снег
И как метель великая
Храпит в сугробном сне.

Белы надбровья веточек,
Как затвердевший свет...
Февраль маячит светочем
Предчувствий и примет.

Февраль! Скрещенье участей,
Каких разлук и встреч!
Что б ни было - отмучайся,
Но жизнь сумей сберечь.

Что б ни было - храни себя.

הן לא יודעות – בשביל מה נכתבות,
מלים בלי טעם, מלים ללא יעד,
הן אף קפוא לא הציילו מרעד,
לא יכולות פת לתת לרעב -
מלים בלי כוח, מלים ללא לב!
הן בישניות, חסרות הן אומץ,
אפילו לזרח אין להן מרץ,
נאלמות בגון היתמות,
אך למומן אין להן מודעות.

197?

עכשיו אתה רוצה שירה?

עכשיו אתה רוצה שירה?
הקשב לגן הריק:
איה משנשנת הפשרה
ואיה שם כפור שותק.

איה הדרורים מציצים
על דרך לבנה,
ואיה אי-שם סופת שלגים
נוחרת תוך שנה.

דומות קצת לגבישים של אור
גבות בד לבנות, ...
ופברואר הוא מגדלור
נבואות-לב טובות.

זמן הגורל המברך,
פרדות, פגישות לה.
מה שהיה – תסבל, תשכח,
נצל את חייה.

ושמר על עצמך היטב.

Мы здесь, а там - ни зги.
Моим зрачком пронизывай,
Моим пыланьем жги,

Живи двойною силою,
Безумствуй за двоих.
Целуй другую милую
Всем жаром губ моих.

כָּאן - אֹר, שָׁם - חֲשֵׁכָה,
בְּאִישׁוֹנִי אוֹתָהּ נִקְבּוּ,
אֲשֵׁי תִהְיֶה שְׁלִי.

חַיָּה בְּכֹחַ מְלֵהוּט,
כְּפָלִים הַשְׁתַּגַּע.
נִשְׁק עוֹד מִתּוֹקָה אַחַת,
עִם חֵם שְׁפָתַי בְּהַ גַּע.

1935

Тихие воды, глубокие воды

Тихие воды, глубокие воды,
Самозащита немой свободы...
Хуже ли те, что бесстрашно мчатся,
Смеют начаться, смеют кончаться,
Память несут о далёком истоке.
Вы же молчите, недвижны, глубоки, -
Не о чём вспомнить, не о чём грезить...
Вам повидать бы Арагву иль Бесядь -
Их обречённость, самозабвенье,
Самоубийство, саморождение...
Вашей судьбою, стоячие воды,
Только глухие, незрячие годы,
Намертво сомкнутные уста,
Холод, и темень, и немота.

כַּמָּה שְׁקֵטִים אַתֶּם, מִיָּם בְּלִי זָרֵם

כַּמָּה שְׁקֵטִים אַתֶּם, מִיָּם בְּלִי זָרֵם,
כְּהַגְנָה עֲצָמִית שֶׁל חִפְּשׁ הָאֵלֶם ...
הָאֵם פְּחוּתִים אֵלֶּה, אֲשֶׁר, לְהַפָּה,
לְדַהַר הָעֵזוּ מֵעַיִן עַד שְׁפָה,
עַל מְקוֹרֵם הֵם זֹכְרִים כָּל רִגַע.
אַתֶּם עוֹמְדִים עִמְקִים בְּלִי יַגַּע,
אִין מָה לְזָכֹר לָכֶם, אִין חִלּוּם פְּלֵא...
לוֹ רַק תִּרְאוּ אֶת הַנְּהַרֹת כְּאֵלֶּה -
הַדְּנִים אֶת עֲצָמָם לְשִׁכַּח,
לְהַתְּאָבֵד וְשִׁנִּית לְקִלְח...
אֲךְ גּוֹרְלָכֶם, מִיָּם עוֹמְדִים, לְחִיּוֹת
אִין סוֹף שְׁנִים חֲרָשׁוֹת וְעוֹרוֹת,
בְּשִׁפְתֵיכֶם קְמוּצוֹת עַד זְמַן לְמוֹת,
בְּקוֹר וְחֲשָׁה וּבְאֵלְמוֹת.

1967

Ты думаешь - правда проста?

Ты думаешь - правда проста?
Попробуй, скажи.

חֲשַׁבְתָּ: מַלּוֹת הָאֶמֶת פְּשוּטוֹת?

חֲשַׁבְתָּ: מַלּוֹת הָאֶמֶת פְּשוּטוֹת?
נִסֶּה אוֹתָן לְהַדְּגִים.

И вдруг немеют уста,
Тоскуя о лжи.

Какая во лжи простота,
Как с нею легко,
А правда совсем не проста,
Она далеко.

Её ведь не проще достать,
Чем жемчуг со дна.
Она никому не под стать,
Любому трудна.

Её неподатливый нрав
Пойми, улови.
Попробуй хоть раз, не солгав,
Сказать о любви.

Как будто дознался, достиг,
Добился, и что ж? -
Опять говоришь напрямик
Привычную ложь.

Тоскуешь до старости лет,
Терзаясь, горя...
А может быть, правды и нет,
И мучишься зря?

.....

Ты отнял у меня и свет и воздух

Ты отнял у меня и свет и воздух,

פְּתָאוּם יַעֲשׂוּ שְׁפָתֶיךָ אֲלֻמוֹת,
גַּעְגּוּעוֹת לְשִׁקְרִים.

וְכַמָּה הַשִּׁקֵּר פְּשוּט וְקָל,
כַּמָּה אֶתוֹ לָנוּ טוֹב,
כְּשֶׁהָאֱמֶת הִיא לֹא קֵלָה בְּכָלֵל
וְהִיא לֹא נִמְצָאת קְרוֹב.

לֹא קָל יוֹתֵר לְהַשִּׁיג אוֹתָהּ
מֵאִשֶׁר פְּנִינֵי הַיָּם.
קִשָּׁה מְכַל מָה שְׁיִכּוֹל אֶתָּה,
קִשָּׁה לְכָל בֶּן-אָדָם.

בֵּין אֶת אַפְיָהּ הַסּוֹמֵר, הַזּוֹקֵר,
וְתַפֵּס אֶת מִזְג לְבָהּ.
נִסָּה פַעַם אַחַת בְּלִי לְשִׁקֵּר
לְדַבֵּר עַל אֶהְבָּהּ.

כְּאִלוּ עוֹד רָגַע – תִּשְׁיֵג וְתִבִּין...
הַשְּׁגָתָ אוֹתָהּ, אִז מַה? -
אִז שׁוֹב אֶתָּה אוֹמֵר בְּמִישְׁרֵין
מִלַּת הַשִּׁקֵּר פְּגוּמָה.

אֶתָּה עַד גִּיל זְקֵנָה נֶאֱחָז
כְּמִיָּהָ, מִיֶּסֶר, נְלַהֵב...
אוֹלֵי הָאֱמֶת לֹא קִיָּמַת, וְאִז
אֶתָּה סְבֵלֶת לְשׁוֹא?

.....

1958

לְקַחַת אוֹר וְגַם אוֹר מִזְמַן מִמֶּנִּי, צַל.

לְקַחַת אוֹר וְגַם אוֹר מִזְמַן מִמֶּנִּי, צַל.

И хочешь знать - где силы я беру,
Чтобы дышать, чтоб видеть небо в звёздах,
Чтоб за работу браться поутру.
Ну что же я тебе отвечу, милый?
Растоптанные заживо сердца
Отчаянье вдруг наполняет силой,
Отчаянье без края, без конца.

Ты сама себе держава

Анне Ахматовой

Ты сама себе держава,
Ты сама себе закон,
Ты на всё имеешь право,
Ни за кем нейдёшь вдогон.
Прозорлива и горда
И чужда любых иллюзий...
Лишь твоей могучей музе
По плечу твоя беда,
И - наследственный гербовник -
Царскосельский твой шиповник
Не увянет никогда.

Черта горизонта

רוצה לדעת, חביבי, מאין בא לי כוח
לנשם, לראות את שמי הפוכים בליל,
בבקר בעבודתי האינסופית לפתח.
ובכן, מה יכולה אני לך כאן לענות?
הלכות הרמוסים, אשר חיים בינתיים,
מתוך יאוש ללא קצוות, ללא גבולות,
פתאום בכוח מתמלאים, אולי מהשמים.

1958

את – מלכות ואת מולכת

לאנה אחמטובה

את – מלכות ואת מולכת,
בשבילך רק את – החוק,
בעקב את לא הולכת,
כל אסור ממך רחוק.
בלי שום אשליות עיניך
כבר רואות את הנולד...
אתגבר על צרותיך
פיוטה העז בלבד,
סמל אצילות זוהרת -
מארמון הצאר הוא ורד, (*
אשר לא יבל לעד.

1963

(* אנה אחמטובה גרה זמן מה בעיירה "כפר הצאר" ליד סנט-פטרבורג,
בה נמצא גם ארמון קיץ של השליטים הרוסים. אחמטובה כתבה מחזור
שירים מפורסם "ורד-בר פורח (מהמחברת שנסרפה)"

קו האפק

Вот так и бывает: живёшь - не живёшь,
А годы уходят, друзья умирают,
И вдруг убедишься, что мир непохож
На прежний, и сердце твоё догорает.

Вначале черта горизонта резка -
Прямая черта между жизнью и смертью,
А нынче так низко плывут облака,
И в этом, быть может, судьбы милосердьё.

Тот возраст, который с собою принёс
Утраты, прощанья, - наверное, он-то
И застил туманом непролитых слёз
Прямую и резкую грань горизонта.

Так много любимых покинуло свет,
Но с ними беседуешь ты, как бывало,
Совсем забывая, что их уже нет...
Черта горизонта в тумане пропала.

Тем проще, тем легче её перейти, -
Там эти же рощи и озими эти ж...
Ты просто её не заметишь в пути,
В беседе с ушедшим - её не заметишь.

Что ж, если говорить без фальши

Что ж, если говорить без фальши,
Ты что ни день - отходишь дальше,
Я вижу по твоим глазам
И по уклончивой улыбке, -
Я вижу, друг мой, без ошибки,
Что нет возврата к чудесам.

אתה חי ולא חי, מה בינתיים קורה?
מתחלפות השנים, ומתים חבריך,
ופתאום מתברר: העולם לא דומה
לעולם הישן; בלבך אש דועקת.

קו האפק תחילה היה חד ובולט -
קו ישר שנמתח בין חיינו למות,
אבל פה נמוכים עננים פה כעת,
אולי יש בזה יד הגורל מרחמת.

אולי זה הוא הגיל שבהיא על פראות,
שלקח אבדות, והאט לנו דפקו,
וערפל בדמעות, אשר לא נשפכות,
את הסף הישר והחד של האפקו.

כבר הרבה אהובים עזבו את העולם,
אך אתה מדבר אתם, כמו בזמננו,
ושוכח לגמרי שהם כבר אינם ...
והאפק גם הוא נעלם ואיננו.

ולכן קל יותר לחצות אותו קו, -
אחריו יערות ושרדות שהפרת ...
לא תבחין בו פשוט, כשתהיה אחריו,
ותמשיך בשיחה עם כל מה שעברת.

1957

ובכן, אם נדבר בלי שקר

ובכן, אם נדבר בלי שקר,
אתה יותר רחוק כל בקר,
והתמונה לי די ברורה.
די במבט אחד עיניך
ובגחוף קלוש שפתיך, -
כן, לנסים אין חזרה.

Прощай. Насильно мил не будешь,
Глухого сердца не разбудишь.
Я - камень на твоём пути.
Ты можешь камень обойти.
Но я сказать хочу другое:
Наверно, ты в горах бывал,
И камень под твоей ногою
Срывался, падая в провал.

להאָהיב "למרות" אין כוח,
כְּשֶׁלֶב חֲרָשׁ רוֹצֵה לְבָרֵחַ.
אֲנִי כְּמוֹ אֶבֶן בְּשִׁבְלֶךָ,
אךְ דֶּרֶךְךָ תְּהִיָּה צְלִיחָה.
אֲנִי רוֹצֵה לוֹמַר אַחֲרַי:
אֲתָה הִיִּיתְּ בְּהָרִים,
וְאֶבֶן פְּעַם הִיִּיתָ נוֹפֶלֶת
מֵרְגֵלְךָ לְבִתְרוֹנִים.

1955

Что толковать! Остался краткий срок

Что толковать! Остался краткий срок,
Но как бы ни был он обидно краток,
Отчаянье пошло мне, видно, впрок -
И не растрочу дней моих остаток.

Я понимаю, что кругом в долгу
Пред самым давним и пред самым новым,
И будь я проклята, когда солгу
Хотя бы раз, хотя б единым словом.

Нет, если я смогу преодолеть
Молчание, пока ещё не поздно, -
Не будет слово ни чадить, ни тлеть, -
Костёр, пылающий в ночи морозной.

די לדבר! נותר רק זמן קצר.

די לדבר! נותר רק זמן קצר.
זֶה מְעַלֵּיב. לֹא מְשַׁנֶּה, אוֹלֵי
כָּל הַיְּאוֹשׁ הִיָּה יַעִיל, וְכִבֵּר
לֹא אֲבַזְזָה אֶת שְׂאֵרֵי יָמַי.

יֵשׁ עָלַי חוֹב גְּדוֹל לְכָל אֲשֶׁר
הוּא בֵּן-עֶבֶר אוֹ יֶלֶד כְּאֶחָד,
וְאַרְוֶה אֶהְיָה אִם אֲשַׁקֵּר
אִי פְּעַם גַּם לִי בְּמִלָּה בְּלִבְד.

לא, אם להתגבר יספיק לי זמן
על שתיקתי והמכשול לשבר,
לא תהיה זאת מלת אוד ועשן,
אלא מוקד בו ער בליל הקור.

1967

Я живу, озираясь

Я живу, озираясь,
Что-то вспомнить стараюсь -

אני חיה, מסתכלת מסביב

מִסְתַּכֶּלֶת מִבִּסָּת,
מְשֹׁהוּ מִחֻפְּשֵׁת

И невмочь, как во сне.
Эта злая работа
До холодного пота,
Видно, впрямь не по мне.
Но пора ведь, пора ведь
Что-то разом исправить
Распрямить, разогнуть...
Голос тихий и грозный
Отвечает мне: поздно,
Никого не вернуть.

Я живу, озираясь,
Я припомнить стараюсь
Мой неведомый век.
Всё забыла, что было,
Может, я и любила
Только лес, только снег.
Снег - за таинство света
И за то, что безгласен
И со мною согласен
Тишиною пути,
Ну а лес - не за это:
За смятенье, за гомон
И за то, что кругом он,
Стоит в рощу войти...

כְּמוֹ בְּחֹשֶׁךְ לַיְלִי.
עֲבוּדָה מְחַרְבֶּנֶת
עַד זְעָה זֹאת צוֹנְנֶת
מִמַּשׁ לֹא בְּשִׁבְלִי.
אֶךְ הַזְּמַן כְּבָר הִגִּיעַ,
מִשְׁהוּ לְהִנִּיעַ,
לְיִשְׂרָאֵל, לְעֵזֶר...
קוֹל שֶׁקֵּט וּבְרוֹטְלִי
"מֵאַחֵר כְּבָר", עֲנֵה לִי,
"אֶף אִישׁ לֹא יִחְזֹר".

מִסְתַּכֶּלֶת בְּמַרְרָה,
מִנֹּסָה לְמִצָּא זְכוֹר
שֶׁל הַזְּמַן, שֶׁל הַדְּוִי.
עַל הַכֹּל כְּבָר שִׁכַחְתִּי,
אֲבָל מָה שֶׁאֶהְבֶּתִי -
יַעַר, שֶׁלֵּג אוֹלִי.
אֶת הַשֶּׁלֶג - עַל זֹהַר
עַל אֲלֻמוֹת מְבֻרְכֹת,
שֶׁהֵלֵךְ אִתִּי יַחַד
בְּשִׁתִּיקָה וְאַנְשָׁה.
לֹא עַל זֶה אֶת הַיַּעַר:
עַל עֲלִיו שִׁבּוֹ חֲגוּ,
וְעַל כֶּךָ שֶׁסְּבִיבֵי הוּא,
בְּכַנִּיסָה לְחֻרְשָׁה...